РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на земеделието, храните и горите

..…….
…… 2020 г.

ДО
МИНИСТЪРА НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
Г-ЖА ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА

ОДОБРИЛ,
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ:
ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА

Д О К Л А Д

от д-р Лозана Василева – заместник-министър на земеделието, храните и горите

Относно: Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2015 г. за прилагане на мярка 11 „Биологично земеделие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

На основание чл. 9а, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП), внасям за одобряване проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2015 г. за прилагане на мярка 11 „Биологично земеделие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. („НИД на Наредба № 4 от 2015 г.“).

Основните предложения и причини за изменение и допълнение на наредбата се състоят в следното:

С предлаганите изменения и допълнения с проекта на НИД на Наредба № 4 от 2015 г. се цели да се уеднакви нормативната уредба на национално ниво, като се

съобразят промените, настъпили в правото на Европейския съюз, както и с гласуваното на Комитет по наблюдение шесто изменение на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (ПРСР 2014 – 2020 г.).

Основните изменения в текстовете на Наредба № 4 от 2015 г. са свързани с изпратените на Европейската комисия за одобрение изменения в текстовете на мярка 11 „Биологично земеделие“ в ПРСР 2014-2020 г. Измененията в програмата са свързани с предложеното прехвърляне на средства в размер от 40 млн. евро от резерва на ПРСР 2014-2020 г. към бюджета на мярка 11 „Биологично земеделие“ с цел осигуряване на финансов ресурс за прием на нови заявления по мярката и предоставяне на възможност за удължаване на приключили 5-годишни ангажименти през 2019 г.

В тази връзка на 13-тото заседание на Комитета по наблюдение на ПРСР 2014-2020 г. бяха предложени за обсъждане нови текстове в мярка 11 „Биологично земеделие“, с които се цели да се даде възможност на кандидати, които са приключили ангажиментите си по мярката и техните стопанства вече са с биологичен статус да продължат изпълнението на многогодишния си ангажимент, както и на нови кандидати, които не са участвали до момента по мярката, но са с биологичен статус, да поемат нов ангажимент.

С цел определяне на правилата за новия прием по мярка 11 „Биологично земеделие“ бяха направени анализи. Първият е по предоставени данни от Държавен фонд „Земеделие“ – РА за кампания 2019 за заявени площи по култури и по размер на стопанство. Съгласно него в направление „Биологично растениевъдство“, делът на заявена сума в групата на трайните насаждения е близо 45% при заявена площ над 22%. Групата на полски/фуражни култури е с 40% дял на площта при около 24% от заявената сума. Ароматните и медицински култури са 13% при дял на заявената сума 19%. Над 22% са групата на постоянно затревените площи със заявена сума 9 %, а при зеленчуковите култури над 3% от сумата и дял на площта 2,3 %. Вторият анализ за нивата на подпомагане е изготвен по искане на Европейската комисия за преразглеждане на нивата на подпомагане по мярка 11 „Биологично земеделие“. Данните от анализите показват, че кандидатите със стопанства над 100 ха представляват 6 % от всички кандидати по направление „Биологично растениевъдство“. Те заявяват 80 % от площите с полски култури, 62 % от площите с ароматни и медицински растения и 65 % от постоянно затревените площи.

В тази връзка на 14-то заседание на Комитета по наблюдение бяха предложени за гласуване следните предложения:

- Да няма възможност да се заявяват постоянно затревени площи без биологични животни. От анализа може да се направи извода, че голяма част от

постоянно затревени площи се заявяват без животни. Кандидатите по мярката получават подпомагане само за пасища или ливади, без да обвързват отглеждането на биологични животни с биологичните пасища. В тази връзка беше предложено за постоянно затревените площи да се въведе изискване за гъстота по направление „Биологично растениевъдство“ 1 ЖЕ/2 ха, като животните следва да бъдат сертифицирани и преминали периода на преход към биологично производство.

- С цел да се гарантира правилно разходване на средствата в размер на 40 млн. евро, които се очаква да бъдат прехвърлени към бюджета на мярка 11 „Биологично земеделие“, беше гласувано подпомагането за групите на полските и ароматните култури да е в размер на 100% за първите 50 ха. от стопанството. За площите над 50 ха. да се предоставя финансово подпомагане в размер на 5 %. По този начин се цели да се гарантира, че средствата ще отидат към малките стопанства до 50 ха., като се даде възможност на по-голям брой земеделски стопани да се включат за участие в мярката и да развиват своите стопанства по метода на биологичното земеделие.

Предвид гореизложеното се прави изменение в чл. 6 ал. 3 от Наредба № 4 от 2015 г., като се дава възможност на кандидатите да удължат непосредствено изтичащия им ангажимент.

Създава се чл. 11а, в който подробно се описват условията, на които трябва да отговарят кандидатите, продължаващи непосредствено изтеклия им ангажимент или за кандидатите, поемащи нов многогодишен ангажимент през кампания 2020 г. С този нов член се отразяват гласуваните изменения в текстовете на мярка 11 „Биологично земеделие“ на Комитета по наблюдение на ПРСР 2014 – 2020 г.

Прецизират се текстове относно прекратяването на ангажименти от ДФЗ – РА и начина на възстановяване на средства при прекратяване на ангажименти. В чл. 15, ал. 4 се създава точка 3, с която се цели да се прецизират правилата, при които кандидатите по мярката възстановяват вече получените средства при прекратяването на многогодишен ангажимент. В случаите, в които кандидатът е преминал периода на преход към биологично производство и същият не е представил сертификат или писмено доказателство за съответствие на Държавен фонд „Земеделие“, се предлага да се възстановяват 100% от получените до момента средства.

В чл. 21 се създават алинеи 5, 6, 7, 8 и 9, с които подробно са описани условията за одобрение на парцелите/животните и пчелните семейства, с които новите кандидати по мярката, както и тези, които удължават непосредствено изтеклия им ангажимент, ще кандидатстват през кампания 2020 г.

Дава се възможност на кандидатите да приспособят продължаващите им ангажименти към новите изисквания по мярката, които ще действат в следващият

програмен период. Това предложение е продиктувано от заложените основни цели в проекта на регламент, насочени към подкрепа за развитието на биологичното земеделие, като екологосъобразен метод в селското стопанство.

В преходни и заключителни разпоредби от наредбата се предвижда разпоредба, която изрично указва, че няма да се допускат за участие в нови ангажименти площи/животни/пчелни семейства, за които земеделските стопани са изпълнявали ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“ до момента. Тази изрична регламентация цели да се избегне възможността отделни земеделски стопани, които са изпълнявали многогодишните си ангажименти да се явят като нови кандидати по мярката вместо да удължат ангажиментите си. По този начин ще може да се гарантира, че бюджетът за следващия програмен период няма да бъде натоварен излишно. В същата част от Наредба № 4 от 2015 г. се въвежда нов текст, с който се уточнява, че през 2020 г. няма да се подпомагат площи/животни/пчелни семейства, които са в период на преход. С въвеждането на този текст се гарантира, че през 2020 г. ще се подпомагат само биологично сертифицирани площи/животни/пчелни семейства, преминали периода на преход с цел развиването на ефективно биологично производство. Тези предложения бяха гласувани на 13-тото заседание на Комитета по наблюдение за включването им в текстовете на мярката в ПРСР 2014-2020 г.

Допълват се разпоредбите, с които се реферира към измененията в европейското и национално законодателство, свързано с фитосанитарния контрол.

Като обобщение, може да се отбележи, че възникналите обстоятелства, които налагат приемането на проекта на НИД на Наредба № 4 от 2015 г. са измененията в приложимото европейско и национално законодателство и необходимостта от въвеждане на нови условия за предстоящия прием по мярката за нови кандидати и такива, които могат да продължат изпълнението на изтеклите им ангажименти по мярката.. Няма възможност предвижданите с проекта изменения и допълнения да бъдат реализирани по друг начин. В процеса на прилагането на Наредба № 4 от 2015 г. не е извършена последваща оценка на въздействието. По своя характер цитираната наредба не е акт, който регулира стопанска дейност и не настъпват значителни последици за обществото в неговата цялост. Засягат се ограничен кръг правни субекти, а именно земеделски стопани, които могат да бъдат подпомагани по реда на наредбата. Това е и кръгът от заинтересовани лица, върху които проектът на нормативен акт пряко оказва влияние. В този кръг се включват и земеделските стопани, които са вече ползватели на помощта по мярка 11 „Биологично земеделие“ и имат поет ангажимент. От страна на администрацията, пряко заинтересована страна от влизането в сила на проекта на НИД на Наредба № 4 от 2015 г. е ДФЗ – РА. Косвено засегнати заинтересовани страни са

неправителствените организации, в чиито състав има земеделски стопани, които могат да бъдат кандидати за подпомагане по реда на цитираната мярка или са ползватели на помощта. С предвижданите изменения и допълнения в проекта на НИД на Наредба № 4 от 2015 г. се доразвива и се прецизира съществуваща уредба на обществени отношения, като не се създават нови регулаторни режими и нови регистри и промените не оказват влияние върху административната тежест за гражданите.

Целите, които се поставят с предложения акт и очаквани резултати от прилагането:

С предложените промени в нормативната уредба се цели да се отговори на предизвикателствата, възникнали в процеса на прилагането на ПРСР 2014 – 2020 г., задълженията за изключване на двойното финансиране, както и ефективно управление на финансови средства по мярката. Част от промените целят да се осигури съответствие на текстове, включени в предложенията за шесто изменение на ПРСР 2014 – 2020 г. и приложимото европейско и национално законодателство.

Постигането на тези цели са резултатите, към които е насочен настоящият проект на НИД на Наредба № 4 от 2015 г. Без приемането на тази уредба, при така наречен „вариант „Без действие“, ще е налице неяснота относно прилагането на норми на правото на Европейския съюз, неяснота в текстовете на отделни разпоредби, както и необосновано предоставяне на информация на хартиен носител. С други думи, са възможни единствено негативни въздействия, били те социални или икономически. С влизането в сила на НИД на Наредба № 4 от 2015 г. ще се постигне реализиране в пълнота на европейската политика за подпомагане на земеделските стопани, ще се установи една по-ясна регламентация на условията и реда за предоставяне на финансови средства, на основанията, при които ангажимента може да се прекратява и да се иска възстановяване на предоставени средства. Това са положителните социални и икономически въздействия от варианта „Приемане на предложения проект на акт“.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на наредбата:

Проектът не предвижда разходването на допълнителни средства от бюджета на Министерство на земеделието, храните и горите. Финансовите средства ще бъдат предвидени в сметката за средствата от Европейския съюз на Държавен фонд „Земеделие“ - Разплащателна агенция.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

В § 1 от проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2015 г. за прилагане на мярка 11 "Биологично земеделие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. се заменя досега прилагания Регламент (ЕО)

№ 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните (Регламент (ЕО) № 882/2004) (ОВ L, бр. 165 от 30 април 2004 г.); с влезлия в сила Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 година относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (ОВ, L 95, 7.4.2017 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2017/625“.

В съответствие с чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове на 18.12.2019 г. и на 09.01.2020 г. в сградата на Министерство на земеделието, храните и горите е проведена обществена консултация с граждани, браншовите организации и асоциации.

Не е изготвена таблица за съответствие с правото на Европейския съюз в съответствие с образеца, съгласно приложение № 2 към чл. 3, ал. 4, т. 1 от Постановление № 85 на Министерския съвет от 2007 г. за координация по въпросите на Европейския съюз (ДВ, бр. 35 от 2007 г.), тъй като с проекта на наредба не се транспонира директива.

Съгласно чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове, проектите на Наредба и доклад (мотиви) са публикувани на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и на Портала за обществени консултации, като на заинтересованите лица е предоставен 30-дневен срок за предложения и становища.

Съгласно чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове справката за постъпилите становища и предложения, заедно с обосновка за неприетите предложения е публикувана на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и на Портала за обществени консултации.

Проектът е съгласуван в съответствие с разпоредбите на Правилата за изготвяне и съгласуване на проекти на нормативни в системата на Министерството на

земеделието, храните и горите. Направените целесъобразни бележки и предложения са приети и отразени в приложения проект.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 9а, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители предлагам да издадете предложения проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2015 г. за прилагане на мярка 11 „Биологично земеделие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

Приложение:
1. Проект на Наредба;
2. Справка за отразяване на постъпилите становища;
3. Справка за отразяване на постъпилите предложения от обществена консултация;
4. Постъпили становища.

С уважение,

Д-Р ЛОЗАНА ВАСИЛЕВА
Заместник-министър на земеделието, храните и горите